

Stručný obsah

Část A

Kapitola 1

Základní instituty správního práva

Kapitola definuje základní instituty správního práva, jako jsou její subjekty a prameny. Vymezuje, kdo veřejnou správu v České republice vykonává z pohledu základních náhledů na výkon veřejné správy.

Kapitola 2

Činnost veřejné správy

V kapitole jsou vymezeny základní směry činnosti veřejné správy a cíle této činnosti, kterými jsou správní akty, které jsou dále podrobněji vymezeny z pohledu svých náležitostí a druhů. Samostatně jsou definovány normativní a individuální správní akty a to jak z pohledu svých vlastností tak i vad. Kapitola v závěru obsahuje vymezení a definice veřejnoprávních smluv.

Kapitola 3

Organizace veřejné správy

Kapitola definuje základní organizační systémy veřejné správy v České republice z pohledu jejich organizační výstavby. Vymezuje základní principy organizace veřejné správy a detailněji se zabývá problematikou organizace veřejné správy v České republice. Závěr kapitoly je věnován vymezení pracovníků veřejné správy jakožto veřejných činitelů.

Kapitola 4

Právní záruky zákonnosti při výkonu veřejné správy

Kapitola obecně vymezuje základní záruky zákonnosti v České republice a to zejména jednotlivé instituty kontroly veřejné správy. Samostatně seznamuje s právem na informace ve veřejné správě a změn, rušení a sistace správních aktů. Závěr kapitoly je věnován uplatňování odpovědnosti za porušení právních povinností.

Kapitola 5

Správní trestání

Kapitola se detailněji zabývá správními delikty a vymezuje jejich kategorizaci. Seznamuje obecně se znaky skutkových podstat správního deliktu, včetně druhů sankcí za ně. Závěr kapitoly je věnován vymezení jednotlivých druhů správních deliktů.

Část B

Kapitola 1

Vnitřní správa

Úvod kapitoly je věnován historickému vymezení veřejné správy a dále se kapitola věnuje některým vybraným úsekům veřejné správy, kterými je správa územního členění státu, správa na úseku státních symbolů, správa evidence obyvatel, správa archivnictví, správa na úseku sdružování občanů, správa na úseku shromažďování občanů, správa státního občanství, správa na úseku cizineckého režimu, správa azylu, správa matrik a správa na úseku zbraní a střeliva.

Kapitola 2

Správa obrany a bezpečnosti

Kapitola o správě na úseku obrany a bezpečnosti se po jejím obecném vymezení podrobněji zabývá správou na úseku ozbrojených sil a sborů, definuje úkoly a postavení zpravodajských služeb a obecní policie, věnuje se krizovému řízení a správě na úseku požární ochrany a je zakončena problematikou ochrany utajovaných skutečností.

Kapitola 3

Správa školství

Kapitola o správě školství se po jejím obecném vymezení podrobněji věnuje výchovně vzdělávací soustavě v České republice a jejím jednotlivým složkám, kterými jsou předškolní zařízení, základní školy, střední školy, školská zařízení, vyšší odborné školy, vysoké školy, soukromé školy a církevní školy. Kapitola je po nástinu organizace správy školství zakončena systémem kontroly správy školství.

Kapitola 4

Správa zdravotnictví

Kapitola o správě zdravotnictví se po jejím obecném vymezení věnuje systému zdravotní péče v České republice, jakož i problematice ochrany veřejného zdraví. V základních rysech nastiňuje systém veřejného zdravotního pojištění a po seznámení s prostředky dozoru a kontroly nad výkonem správy zdravotnictví seznamuje s jeho organizací v České republice a správními delikty za porušení zákona na daném úseku.

Kapitola 5

Správa živnostenského podnikání

Kapitola o živnostenském podnikání obsahuje po jeho základním vymezení definici živností a jejich kategorizaci. Podrobněji se věnuje živnostenské kontrole a organizaci živnostenské správy v České republice. Kapitola končí seznámením se zásadami podnikání v zemědělství.

Kapitola 6

Správa územního plánování a stavebního řádu

Kapitola o správě územního plánování a stavebního řádu definuje po svém obecném vymezení jednotlivé nástroje územního plánování a instituty stavebního řízení. V závěru vymezuje organizaci správy územního plánování a stavebního řádu v České republice, státní stavební dohled a jednotlivé správní delikty na daném úseku výkonu veřejné správy.

Kapitola 7

Správa evidence nemovitostí

Správa na úseku evidence nemovitostí je v závěrečné kapitole po svém obecném vymezení definována z pohledu stávajícího katastru nemovitostí. Obsahuje postupu zápisů vlastnických a jiných práv k nemovitostem do katastru nemovitostí a povinnosti jiných osob než státu při evidenci nemovitostí. Závěr kapitoly obsahuje vymezení organizace správy evidence nemovitostí v České republice a metody výkonu státního dozoru nad daným úsekem výkonu veřejné správy.

7.2. Katastr nemovitostí České republiky	213
7.3. Zápisy vlastnických a jiných práv k nemovitostem	214
Vklad	215
Záznam	215
Poznámka	216
Řízení před katastrálními úřady	216
7.4. Povinnosti jiných osob při evidenci nemovitostí	216
Vlastníci a jiní oprávnění	216
Obce	217
Státní orgány	217
7.5. Státní dozor nad evidencí nemovitostí	218
7.6. Organizace správy evidence nemovitostí	218
Český úřad zeměměřický a katastrální	218
Zeměměřický úřad	219
Zeměměřické a katastrální inspektoráty	219
Katastrální úřady	220
POT	223
Příloha: Pravomoc jednotlivých orgánů krizového řízení	227

Úplný obsah

Část A

1. Základní instituty správního práva	27
1.1. Správní právo – obecné vymezení	28
teorie dělby moci (Montesquieu)	29
teorie státních funkcí (Weyr)	29
1.2. Veřejná správa	32
Subjekty veřejné správy	33
stát	33
veřejnoprávní korporace	33
Veřejná správa vykonávaná přímo státem (státní správa)	34
Veřejná správa vykonávaná veřejnoprávními korporacemi	34
1.3. Prameny správního práva	36
prameny správního práva obecně	36
Obecně závazné normativní akty	36
Mezinárodní smlouvy	37
Členění pramenů správního práva	37
1.4. Subjekty správního práva a správně právní vztahy	40
2. Činnost veřejné správy	43
2.1. Obecné vymezení činnosti veřejné správy	45
2.2. Správní akty	45
Náležitosti správních aktů	46
Druhy správních aktů	46
Normativní správní akty	47
Obecně závazné normativní správní akty	47
Interní normativní správní akty	49
Individuální správní akty	49
Interní individuální správní akty	50
Externí individuální správní akty	50
Vady správních aktů	51
Vlastnosti správních aktů	53
2.3. Veřejnoprávní smlouvy	55
3. Organizace veřejné správy	57
3.1. Obecné principy organizace veřejné správy	59
3.2. Organizační principy výstavby veřejné správy	60
Princip centralizace a decentralizace	60

Princip koncentrace a dekoncentrace	61
Princip monokratický a kolegiální	61
Princip volební a jmenovací	62
Princip teritoriální a oborově liniový	62
3.3. Organizace veřejné správy České republiky	62
Organizace veřejné správy vykonávané státem	63
Prezident republiky	63
Vláda	63
Ústřední správní úřady	63
Orgány státní správy s celorepublikovou působností	65
Územně dekoncentrované orgány státní správy	65
Ostatní státní orgány vykonávající státní správu.	65
Organizace veřejné správy vykonávaná územní samosprávou	66
Obecní zřízení	67
Druhy obcí	67
Orgány obcí	67
Přenesená působnost obce	68
Dozor nad výkonem přenesené působnosti obce	69
Krajské zřízení	70
Orgány kraje	70
Přenesená působnost kraje	71
Dozor nad výkonem přenesené působnosti kraje	71
Organizace veřejné správy vykonávaná zájmovou samosprávou	72
Organizace veřejné správy vykonávaná jinými osobami	73
3.4. Pracovníci veřejné správy jako veřejní činitelé	73
4. Právní záruky zákonnosti při výkonu veřejné správy	77
4.1. Obecné pojmové vymezení právních záruk	79
4.2. Kontrola veřejné správy	79
Přímá právní kontrola veřejné správy	80
Přímá právní kontrola veřejné správy vnitřní	80
Přímá právní kontrola veřejné správy vnější	83
Státní zastupitelství	83
Veřejný ochránce práv	84
Nepřímá právní kontrola veřejné správy	86
Mimoprávní kontrola veřejné správy	87
Mimoprávní kontrola veřejné správy sdělovacími prostředky	87
Mimoprávní kontrola veřejné správy občanskými sdruženími a nevládními organizacemi.	88
Kontrola veřejné správy zastupitelskými sbory	89
4.3. Právo na informace ve veřejné správě	89

4.4. Změna, zrušení a sistace správních aktů	90
4.5. Uplatňování odpovědnosti za porušení právních povinností	91
Správně právní deliktivní odpovědnost	92
Odpovědnost za škodu způsobenou nesprávným výkonem veřejné moci	92
Pracovně právní odpovědnost za porušení norem správního práva.	93
Trestně právní odpovědnost za porušování norem správního práva	94
Přímé donucení ke splnění povinnosti uložené normou správního práva	95
bezprostřední donucovací úkony správních úřadů	95
výkon správních rozhodnutí	95
5. Správní trestání	97
5.1. Obecné pojmové vymezení správního práva trestního	98
5.2. Správní delikty a jejich kategorizace	101
Znaky skutkové podstaty správního deliktu	101
Objekt správního deliktu	101
Objektivní stránka správního deliktu	103
Protiprávní jednání	103
Následek	103
Příčinná souvislost	103
Subjekt správního deliktu	103
Fyzická osoba	103
Deliktivní imunita	104
Právnícká osoba	104
Subjektivní stránka správního deliktu	105
Zavinění (úmysl a nedbalost)	105
Omyl	105
Pohnutka	106
Sankce za správní delikty	106
Zásady ukládání sankcí	106
Souběh správních deliktů	106
Druhy sankcí za správní delikty	106
Ochranná opatření	107
Zánik trestnosti za správní delikt	107
Kategorizace správních deliktů	108
Přestupky	108
Působnost přestupkového zákona	109
Přestupkové exempce	109
Přestupkové orgány	109
Řízení o přestupcích	110
Amnestie	111

Správní delikty fyzických osob	111
Správní delikty právnických osob	112
Správní disciplinární delikty	112
Správní administrativní delikty	113

Část B

1. Vnitřní správa	117
1.1. Obecné vymezení vnitřní správy	119
Organizace vnitřní správy	119
1.2. Správa územního členění státu	120
1.3. Správa na úseku státních symbolů	120
Státní znak včetně použití na úředním razítku	121
Státní vlajka	121
Vlajka prezidenta republiky	121
Státní pečeť	121
Státní hymna	121
1.4. Správa evidence obyvatel	122
Evidence obyvatel	122
Organizace správy evidence obyvatel	122
Poskytování údajů z evidence obyvatel	122
Trvalý pobyt	122
Zrušení trvalého pobytu	123
1.5. Správa archivnictví	123
Jednotný archivní fond	123
Organizace správy archivnictví	124
1.6. Správa na úseku sdružování občanů	124
Sdružování občanů obecně	124
Právo sdružovat se	124
Omezení práva sdružování	125
Vznik sdružení	125
Zánik sdružení	125
Sdružování v politických stranách	126
Právo sdružovat se v politických stranách a hnutích	126
Omezení práva sdružovat se v politických stranách a hnutích	126
Vznik politické strany a hnutí	126
Zánik politické strany a hnutí	127
Hospodaření politických stran a hnutí	127
Sdružování v církvích	127
Obecně k církvím a náboženským společnostem	127

Omezení sdružování v církvích a náboženských společnostech	128
Vznik církví a náboženských společností	128
Zrušení církví a náboženských společností	129
1.7. Správa na úseku shromažďování občanů	129
Svolávání shromáždění	130
Práva svolavatelů	130
Zákaz shromáždění	130
1.8. Správa státního občanství	131
Nabývání státního občanství	131
Pozbývání státního občanství	132
Prokazování státního občanství	132
1.9. Správa na úseku cizineckého režimu	132
Trvalý pobyt cizince	132
Přechodný pobyt cizince	133
Vízum a jeho druhy	133
Organizace správy cizineckého režimu	133
1.10. Správa azylu	134
Řízení o azylu	134
Důvody azylu	134
Nepřípustnost azylu	135
Odejmutí azylu	135
1.11. Správa matrik	135
1.12. Správa na úseku zbraní a střeliva	136
Druhy zbraní	136
Zbrojní průkaz a jeho druhy	137
Registrace zbraní	138
Organizace správy na úseku zbraní a střeliva	138
Státní dozor na úseku zbraní a střeliva	138
2. Správa obrany a bezpečnosti	141
2.1. Obecné vymezení správy obrany a bezpečnosti	142
2.2. Armáda České republiky	144
Úkoly a organizace ozbrojených sil	144
Armáda	144
Vojenská kancelář prezidenta republiky	145
Hradní stráž	145
Záloha ozbrojených sil	145
Kontrola ozbrojených sil	145
Odvodní a branná povinnost	146
Vojenské správní úřady	146

2.3. Policie České republiky	146
Úkoly Policie ČR	147
Organizace Policie ČR	148
Oprávnění policistů	150
2.4. Obecní policie	150
Organizace obecní policie	151
Kontrola obecní policie	151
Působnost a oprávnění obecní policie	152
2.5. Zpravodajské služby	152
Organizace zpravodajských služeb	153
Působnost zpravodajských služeb	153
Bezpečnostní informační služba	153
Úřad pro zahraniční styky a informace	154
Vojenské zpravodajství	154
Kontrola zpravodajských služeb	154
2.6. Krizové řízení a integrovaný záchranný systém	154
Krizové řízení	155
Stav ohrožení státu	156
Nouzový stav	156
Stav nebezpečí	156
Omezení při krizových stavech	157
Orgány krizového řízení	157
Integrovaný záchranný systém	158
2.7. Hasičský záchranný sbor ČR a požární ochrana	158
Správa požární ochrany	159
Organizace státní správy požární ochrany	159
Hasičský záchranný sbor ČR a jeho organizace	159
Oprávnění příslušníků hasičského záchranného sboru ČR	159
2.8. Ochrana utajovaných skutečností	160
Stupně utajovaných skutečností	161
Národní bezpečnostní úřad	161
3. Správa školství	163
3.1. Obecné vymezení správy školství	165
3.2. Výchovně vzdělávací soustava	165
3.3. Předškolní zařízení	166
Typy předškolních zařízení	167
3.4. Základní školy	167
Typy základních škol	167
Přijímání na základní školu	168

3.5. Střední školy	168
Typy středních škol	169
Přijímání na střední školu	170
3.6. Školská zařízení	170
3.7. Vyšší odborné školy	171
3.8. Vysoké školy	171
Vysoké školy obecně	171
Veřejné vysoké školy	172
Organizace veřejné vysoké školy	172
Orgány veřejné vysoké školy	173
Přijímání na vysoké školy	173
Státní vysoké školy	174
3.9. Soukromé školy	174
Dotace	174
Soukromé vysoké školy	174
3.10. Církevní školy	174
3.11. Kontrola správy školství	175
3.12. Organizace správy školství	175
Státní správa ve školství	175
Ředitel	176
Obecní úřad obce s rozšířenou působností	176
Krajský úřad	176
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	176
Česká školní inspekce	176
Jiné ústřední správní úřady	177
Samospráva ve školství	177
4. Správa zdravotnictví	179
4.1. Obecné vymezení zdravotní správy	181
4.2. Zdravotní péče	181
Zdravotnická zařízení	182
Zdravotnická dokumentace	182
Zdravotničtí pracovníci	183
4.3. Ochrana veřejného zdraví	183
4.4. Veřejné zdravotní pojištění	184
4.5. Dozor a kontrola při výkonu správy zdravotnictví a správní delikty	185
Státní zdravotní dozor	185
Správní delikty	185
Kontrola	186
4.6. Organizace správy zdravotnictví	186

5. Správa živnostenského podnikání	189
5.1. Obecné vymezení živnostenské správy	190
5.2. Živnosti a jejich kategorizace	191
Pojem živnost	191
Překážky provozování živnosti	191
Typy živností	192
Průkaz živnostenského oprávnění	192
Zánik a zrušení živnostenského oprávnění	192
Živnostenský rejstřík	193
5.3. Živnostenská kontrola	194
5.4. Organizace živnostenské správy	195
Obecní živnostenský úřad	195
Krajský živnostenský úřad	195
Živnostenský úřad České republiky	196
5.5. Podnikání v zemědělství	196
6. Správa územního plánování a stavebního řádu	199
6.1. Obecné vymezení správy na úseku územního plánování a stavebního řádu	200
6.2. Územní plánování	201
Nástroje územního plánování	201
Územní řízení	202
6.3. Stavební řád	202
Povolování staveb, jejich změn a udržovacích prací	202
Ohlášení	203
Stavební povolení	203
Kolaudace staveb	203
Údržba staveb, nezbytné úpravy a zabezpečovací práce	204
Odstraňování a vyklizování staveb	204
Vyvlastnění	205
6.4. Státní stavební dohled a správní delikty	206
Státní stavební dohled	206
Orgány státního stavebního dohledu	206
Správní delikty	207
6.5. Organizace správy územního plánování a stavebního řádu	207
Orgány územního plánování	207
Stavební úřady	208
Působnost obcí	209
7. Správa evidence nemovitostí	211
7.1. Obecné vymezení správy evidence nemovitostí	212